

**Examenul de bacalaureat național 2021
Proba E. b)**

**Limba și literatura maghiară maternă
BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE**

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

Simulare

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Punctajul total este de 100 de puncte. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.
- În cazul itemilor obiectivi, alegerea de către elev a două variante de răspuns duce la anularea rezolvării exercițiului respectiv.

I. TÉTEL **(30 pont)**

a. A cím jelképes jelentése **5 pont**

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz *5 pont*

(pl. A cím témajelölő, tájleírásra utal, a „tavasz-elő” utal a tél és tavasz évszakok közötti átmenetre; ellentét a két évszak között, a természet elpusztulása és megújulása között. Bár a címbéli évszaktoposz tájleíró költeményt ígér, a versszövegben az évszakok jelképes jelentésükben jelennek meg. Másodlagos értelemben az élet és halál gondolatait idézik fel; versben az ellentét szervező elvként jelenik meg: a tél a jelen idősíkjára utal, érzékelteti a lírai én léthelyzetét, a tavasz a múlt emlékeinek felidézését, az érzelmek felelevenítését teszi lehetővé.)

érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*,

részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*,

részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*,

kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

b. A költemény vers- és beszédhelyzete **5 pont**

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz *5 pont*

(pl. A vershelyzet konkrét, a vallomás helyzete jelenik meg: „szerelmes szívem megszakad”. A költemény megszólítottja a „bús téli alkony”; a lírai én kérést fogalmaz meg, marasztalja őt, megnyugvást, biztonságot, érzelmi stabilitást érez a jelenben; a beszédhelyzetre jellemző a szubjektivitás, a vers első néhány sorában én-beszéd érvényesül, egyes szám, első személyű megszólalás, majd a tavasz és a múlt emlékeinek hatására megjelenik a mi-beszéd, a közös emlékek, érzelmek felidézése),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*,

részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*,

részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*,

kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

c. A természeti képek szerepe **5 pont**

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz *5 pont*

(pl. A természeti képek szerepe a lírai én érzelmeinek, lelkiállapotának kifejezése; két évszaktoposz köré szerveződnek: a tél, amely a jelen léthelyzetét fejezi ki: nyugalmat, csendet, magányt, biztonságot sugall: a vers első sorában megjelenő „bús téli alkony” képet megelőző felszólító módú ige kétszeri ismétlése a marasztalás vágyát érzékelteti, ezt követi a feltételes módú megfogalmazás, amely a lírai én érzelmeiben bekövetkező fájdalmas változásra utal; ellentét: „jég ropog” – „ezüst kacajjal jó a víz” – a természet változásának megállíthatatlanságát érzékeltető kép; a tavaszra utaló természeti képek utalnak a múlt emlékeivel való szembesülés elkerülhetetlenségére: „a nap vígan bukik elő”, „síma, langyos fuvalom”, „ezüst kacajjal jó a víz”, és végül „tavasz lesz, úgy mint régen egykor.”; mindezek a természeti képek a lírai én lelkivilágában történő változásra utalnak: a tél nyugalma az érzelmek, az emlékek békéjét, csendességét érzékeltetik, míg a tavasz a természeti elemek feléledése által az emlékekkel, érzelmekkel, a múlt keltette benyomásokkal való elkerülhetetlen szembesülést fejezik ki),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*,

részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*,

részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*,

kísérlet a válaszadásra 1 pont.

d. A vers hangneme

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont

(pl. A költeményben az elégikus hangnem érvényesül, a lírai én fájdalma, bánata kerül előtérbe, a múlt iránti sóvárgása fogalmazódik meg; a költemény utolsó két verssorában a csendesen belenyugvó, mélyebb belátásra jutó, sorsát elfogadó magatartásforma bontakozik ki, amely a jelen léthelyzetének elfogadását érzékelteti),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,

részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,

részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,

kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 5 pont

összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, részben helyes fogalomhasználat 4 pont,

helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 3 pont,

logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 2 pont,

töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 1 pont.

Helyesírás

5 pont

Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

II. TÉTEL

(30 pont)

1. Egyenes következtetések megfogalmazása a szövegből vett információk alapján. Minden helyes jelölés 1 pontot ér. Minden kijelentéshez egyetlen jelölés tartozik. Több jelölés esetén a válasz érvénytelen. Helyes válaszok: a. I; b. I; c. H; d. I; e. I.

5 pont

2. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése. Rövid válasz megfogalmazása, pl. A *Susotás*s című film számos nemzetközi fesztiválon szerepelt, és ugyanakkor az Oscar-díjra esélyes rövidfilmek közé is beavagották.

5 pont

3. A publicisztikai stílusréteg megnevezése – 2 pont. **Indoklás** – 3 pont.

5 pont

4. Témához való igazodás – 5 pont; az elbeszélő szöveg követelményeinek betartása – 5 pont; logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvi igényesség, helyesírás – 5 pont

15 pont

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

III. TÉTEL

(30 pont)

a. A regény műfajának jellemzői

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont

(pl. *Jókai*: társadalmi, romantikus regény, nagy terjedelmű, epikus műnemhez tartozó műfaj, lineáris időszerkezet jellemzi, több helyszínen játszódó cselekmény, bonyolult szereplőrendszer. A regény szervező elve az ellentét, amely megnyilvánul a helyszínek, szereplők, motívumok, értékrendek között. Romantikus motívumok: kalandos epizódok, fordulatok, váratlan helyzetek, a kincstalálás eseményének jelentősége, sorsfordító ereje a főhős életében. Mitológiai motívumok szerepe: Midász király motívuma, labirintus motívuma, a hajó, mint sorszimbólum, bibliai motívumok stb. A nagy történet különböző történetrészekből épül fel. A cselekmény két fő cselekményszálra bontható föl: egyrészt a komáromi, civilizált, fejlett társadalom létmódjának bemutatása, másrészt a Senki szigetének idillikus, földi paradicsom jellege. A főszereplő jellege, sorsa: önmagával konfliktusban levő hős, elveszti erkölcsi egyensúlyát, lelkiismeretfurdalás, bűnhődés, bűnbánat, majd megtisztulás jellemző sorsára, démonikus jellemek megjelenítése: Athalie, a démoni gonosz szerepében, és ezzel ellentétben Noémi: a tiszta, eszményi jellem. Mindentudó elbeszélő, szemtanú, szubjektivitás, líraiság stb.

Móricz: realista-naturalista, paraszt-, társadalmi, egzisztenciális regény, példázat; Turi Dani a paraszti rétegből, a sárlétből kitörni vágyakozik, urat akar nevelni fiából, ezért szembeszáll a falu hagyományos mentalitásával, a Karay család gőgjével; önmegvalósító, önteremtő, önpusztító ember típusa. Jellemző a metonimikus történetalakítás: a zárt, hagyományos, falusi életmód bemutatása, Kiskara világa, szervezőelve az ellentét, megjelennek az évszaktoposzok: nyár és tél, amely kapcsolatba hozható a főszereplő jellemével. Az ellentét a szereplők között is megvalósul: Turi Dani a nyílt tér kedvelője, nyitott jellem, ezzel ellentétben Erzsébet a családanya típusa, aki a zárt térben tud kiteljesedni. Jellemző a realiztikus-naturalisztikus házasságkép, metaforikus összefüggések: sár és arany motívuma, annak szimbolikus jelentései. Realista-naturalista

nyelvhasználat jellegzetességei: csökkent értékű nyelvhasználat, vulgáris kifejezőmód, a nyelvi korlátok a szereplők közötti félreértések forrásai, elbeszélői és szereplői szövegek keveredése, szabad függő beszéd.

Kosztolányi: lélektani, egzisztenciális regény: metonimikus és metaforikus történetalkítás érvényesül a műben, a mottó jelentősége: latin nyelvű mottó jelenik meg, ennek előretaláló szerepe van a mű keretében, a szenvedőkért, főként Édes Annáért szól. A keretfejezetek jelentősége, a szóbeszéd szerepe a mű világában, a késleltetés fontossága Anna megjelenítésében, a sűrítés eljárása. A regény helyszínére jellemző a sokszínűség, a tagoltság, fontos a terek szimbolikus jelentősége. Előtérben áll a lélektaniség, a tudatalatti elfojtások önpusztító jellege. A regényben megfigyelhetőek az egzisztenciális problémák: az elidegenedés, az érzéketlenség, a szerepjátékok),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,
részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,
részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,
kísérlet a válaszadásra 1 pont.

b. A házasság témájának megjelenítése

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont

(pl. Jókai: többféle házasság jelenik meg pozitív és negatív előjelekkel: Tímár és Timea házassága: elkötelezettségből, hálaérzetből született házasság, Tímár eleget tesz erkölcsi kötelezettségeinek a házasság által (ígéretet tett Ali Csorbadzsinnak, hogy védelmezi, óvni fogja leányát), eleget tesz saját fogadalmának is, mely szerint Timeának adja az őt megillető kincseket, Timea hálát, köszönetet érez Tímár iránt, mindazért amit érte tett, és emiatt köt vele házasságot, ám egyikük sem szerelemből mondja ki a boldogító igent. Házasságukra jellemző a szerelmhiány, hűtlenség, bűntudat. Tímár – Noémi házassága: háromtagú, romantikus, idilli család, szerelemre épülő kapcsolata, gyermekvállalás boldogsága, emberi értékek előtérbe kerülése, gondoskodás, mély emberi érzelmek kibontakozása, harmonikus léthelyzet kialakítása. Brazovics Athanáz és Zsófi asszony házassága: háromtagú, kapitalista elvekre épülő család, fő érték a pénz, a társadalmi rang. Brazovics magatartásában a jó kereskedő viselkedése érvényesül, fő elfoglaltsága a társadalmi rang, a vagyon megtartása, megsokszorozása, akár becstelen módon is; Zsófi asszony cselédsorból származik, magatartásában, nyelvezetében ez érvényre jut, házasságukra jellemző az elidegenedés, tisztelthiány, szeretethiány, bosszúvágy. Tereza családja: háromtagú család, férje iránti szeretete, tisztelete nyilvánul meg, férje halála után újrakezdi életét, és tisztességesen neveli fel leányát egy idealisztikus világban.

Móricz: négytagú család: Turi Dani – Erzs, gyerekek: a család összhangját a férj története ingatja meg, a gyűlölet – szeretet, hűség – hűtlenség kettőssége jelenik meg a műben, jellemző a nőszerep kettőssége: Erzs egyrészt visszahúzó erő, hiszen nem tartja fontosnak a sárlétből való kitörést, de ugyanakkor megtartó erő is, hiszen egyetlen biztos pont Dani életében. A férfi teremtő erőként jelenik meg: Dani megtagadja a szülei és a falu mentalitását, és a célja az, hogy kitörjön a sárlétből, urat akar nevelni fiaiból, törtéte azért, hogy jobb jövőt, magasabb, megbecsültebb társadalmi rangot, pozíciót biztosítson gyermekeinek. Erzs a családanya szerepét tölti be, tehát a mítikus értelemben kifejezett nőt jelképezi, aki a család ellátásával, a gyermekneveléssel van elfoglalva, számára a családban az összhang, a szeretet, a gyermekek közös nevelése a fontos. A házastársak nem boldogok egymás világában: Dani számára szűk, korlátozott Erzs világa, a család, az otthon, a ház. Nincs lehetősége kibontakozni, megmutatni jellemének önmegteremtő jellegét; Erzs nem képes értelmezni Dani világát, nyitott, vállalkozó szellemét, bátorságát, haladni vágyását. Házasságukban két ellentétes világ kapcsolata valósul meg, amely a közöttük levő konfliktus alapját képezi.

Kosztolányi: Víz Kornél és Angéla házassága: kéttagú család, ugyanis Víz Kornél kislánya, Piroska hat éves korában elhunyt, ez a tragédia meghatározza a családi életet. 20 éve tartó házasságukra a távolságtartás, elidegenedés jellemző, Víz Kornél házasságát a cselédnők váltakozásán keresztül szemléli, egyetlen célja, fő problémája a tökéletes cselédnő meglelése. Víz Kornél nem foglalkoztatja a háztartás, fő problémája a kor politikai eseményeinek alakulása. Házasságukra jellemző a hűtlenség is: Víz Kornél hűtlen feleségéhez, Angéla tudja ezt, és elviseli, eltekint ettől a problémától. A házastársak kommunikációja üres, szinte elbeszélnek egymás mellett: Angéla a cselédnők tökéletességének világában éli életét, és megszólalásai a regény folyamán csupán ehhez a témakörhöz kapcsolódnak, míg Kornél a politikáról folytat

hosszas párbeszédet. Társas életet él a család, de társaságban sem mozdulnak ki megszokott témaköreikből, a párhuzamos kommunikáció jellemző házasságukra.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,
részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,
részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,
kísérlet a válaszadásra 1 pont.

c. A szereplők közti kapcsolatok bemutatása

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont

(pl. *Jókai*: romantikus-realista emberábrázolás, a szereplőket egymás nézőpontjából ismerjük meg: a Tímár Mihály és Tímea közötti kapcsolat elsősorban a hajóút során bontakozik ki: Timea csodálja Tímár cselekedeteit, hősiességét, kitartását; hálát érez iránta, hiszen a hajótörés során megmenti őt, majd Komáromban eljuttatja Brazovics házába. A komáromi világban kapcsolatuk átalakul, hivatalossá válik: Tímár gazdag emberré válik, megkéri Timea kezét, házasságuk pedig inkább hivatalos, üzleti jellegű, mint valódi érzelmeken alapuló kapcsolat. Házasságukban mindketten eleget tesznek a hivatalos, társadalmi elvárásoknak, külső nézőpontból, boldog, kiegyensúlyozott, megbecsült házaspár. Tímár és Noémi közötti viszony: bensőséges, udvarlásra, szerelemre épülő viszony, egymás boldogságát, lelki békéjét, nyugalját előtérbe helyező kapcsolat, házasságuk idilli. A természet világában élő pár, a földi paradicsom lakói, kapcsolatukat teljessé teszi a gyermekvállalás boldogsága, az emberi létben való kiteljesedés lehetősége. Athalie és Timea kapcsolata: ellentétre épülő viszony: Timea a hűséges, erkölcsös feleség szerepét betöltő személy, aki eleget tesz a társadalom elvárásainak, és ekként él boldogtalan házasságában, Athalie elkényeztetett gazdag lányként jelenik meg a regény elején, csúfot űz Tímeából, nem érez vele együtt, szolgának tekinti, a regény folyamán jelleme démonikussá válik, hiszen szolgasorba kerül, és emiatt Timeát vádolja, a mű végén egy gyilkossági kísérletben teljessé ki gonoszága. Noémi és Teréz: anya-lánya kapcsolat fűzi őket egymáshoz, Teréz az újrakezdés jelképe, tragikusan véget érő komáromi élete után újrakezdi életét a Senki szigetén, és egyedül neveli fel gyermekét, Noémi őszinte, nyitott jellem, akit nem korlátoznak társadalmi szabályok, normák, a természet ártatlan gyermeke. Kettejük viszonyára a mély tisztelet, őszinte szeretet jellemző.

Móricz: realista – naturalista ábrázolásmód, a szereplőket egymás nézőpontjából látjuk, jellemző a drámaiság, a villanásszerű felismerések. Ellentét figyelhető meg a férfi és női szerep között: a férfi szerep képviselője Turi Dani, a női szerep képviselője Erzsí. A kettejük közötti ellentét elsősorban rangban nyilvánul meg: Dani szegény családból származik, Erzsí módosabb család sarja, ezért szülei nem is fogadják el házasságukat, továbbá az ellentét erkölcsi értelemben is kibontakozik: Erzsí hűséges, házassága iránt elkötelezett személy, Dani hűtlen. Az ellentét jellemükben is megnyilvánul: Danira a nyílt tér, a nyitottság, míg Erzsí a zárt teret kedveli, zárkózottság jellemzi. Az ellentétes jellem miatt a családban a meg nem értés uralkodik. Nyelvi szempontból a félreértések, a kommunikációhiány jellemző, amely az elidegenedés egyik forrása. Turi Dani és Takács Gyuri közötti viszony a féltékenységre, irigységre épül: Takács Gyuri Erzsí volt udvarlója, Erzsí azonban Danihoz megy feleségül, végül Dani megöli Takács Gyurit. Dani és a Karay grófok közötti kapcsolat, a paraszt-úr viszonyra épül. Dani szembesül a Karay grófok gőgjével. A szereplők között megfigyelhető a vulgaritás, a csökkent értékű nyelvhasználat, az indulatszavak és felkiáltások gyakori használata.

Kosztolányi: Víz Kornél és Angéla közötti házastársi kapcsolat, amelyre az elhidegülés, a párbeszéd hiánya jellemző. Házasságuk leányuk halála után kiüresedett: Angéla a tökéletes cselédlány megtalálásban keres enyhülést, míg Kornél a politikai élet alakulásában és a hűtlenségben talál menedéket. Víz Angéla és a cselédlányok viszonya: Angéla házában több cselédlány is dolgozott már, Angéla egyikkel sem volt elégedett, sorra felidézi a nála dolgozó személyeket, mindegyiknek pontosan emlékszik a hibájára, és a munka minőségére is; jelenlegi szolgálója Katica, akivel szintén elégedetlen, hiszen sokáig marad kinn, lusta, nem végzi el a munkáját. Víz Angéla és Anna viszonya: az új cselédlány, Anna, akit csupán a hatodik fejezetben ismerünk meg, már azelőtt is a várt tökéletességként tűnik fel. Ficsor úr elmondása szerint hibátlan, hiszen alig eszik, nem pihen, nincs udvarlója, nem érdeklődik a jövedelem, csupán a munka. Vidéki lány, akinek nincsenek nagy elvárásai. Angéla egyre inkább megkedveli a lányt, elismeri hatékonyságát, alázatosságát, próbára is teszi, ám Anna minden esetben tökéletesen helyt áll. Viszonyuk azonban betegessé válik, hiszen Angéla nem képes elszakadni a lánytól, nem tudja elengedni, szinte fogságban tartja házában. Anna és Patikárius Jancsi viszonya: úr-szolga

viszony, hiszen Jancsi külföldről hazaérkezett rokon, aki nagy tiszteletnek örvend, Anna a ház szolgálója, alárendelt kapcsolat. A Víz család hiányában Jancsi kihasználja Annát, elhiteti vele, hogy valós érzelmek fűzik hozzá, majd amikor a Víz család visszatér, egyszerűen eltávolodik Annától. Anna várandós lesz, azonban Jancsi érzéketlenül viszonyul ehhez a helyzethez is, győgszert szerez Annának a probléma megoldására.)

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,
részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,
részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,
kísérlet a válaszadásra 1 pont.

d. Értékrendek ütközése a műben

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont

(pl. *Jókai*: ellentét két különböző értékrend között: a társadalom értékrendje, ahol a pénz, a rang, a hatalom dominál – a természet értékrendje, ahol az emberi értékek, a hűség uralkodik. Ez a kettőség megjelenik a családi kapcsolatokban: pl. Tímár és Tímea házassága, ahol a hűség és hűtlenség ellentéte jellemző, külső – belső megítélés, bűn és bűnhődés motívuma. A kettős értékrend megjelenik a helyszínek között: két fő helyszín, Komárom – a pénz démoni helyszíne, a társadalmi rang uralma, emberre gyakorolt hatása; a Senki szigete, a természet világa, földi paradicsom, idilli léthelyzet, menedék, időn – és téren kívüli helyszín, az egyén kiteljesedésének helyszíne. A kettőség az egyén értékelésének szempontjából is érzékelhető: Komáromban az egyén társadalmilag meghatározott, rangja, vagyona, míg a Senki szigetén az egyén magatartása, embertársaihoz való viszonya, emberségessége fejezi ki értékét.

Móricz: társadalmi értékrendben való ütközés: gazdag – szegény, tisztelet – tiszteletlenség, a hagyományos gondolkodásmód és a modern gondolkodásmód közötti ellentét, amely a kiskaraiak és Turi Dani magatartásának ellentétében nyilvánul meg. Morális értékek ütközése: Turi Dani és Erzsí kapcsolatában érhető tetten, ahol a hűség és hűtlenség értékrendje ütközik, és konfliktust okoz a két szereplő között. A magatartásban érvényesülő értékrend ellentéte: Turi Dani mint gondolkodó, tudatosan cselekvő lény, aki célokat fogalmaz meg önmaga számára, és ezek érdekében cselekszik, ellentétben a naturalisztikus / ösztönszerű megnyilvánulásával, amely végső soron bukását idézi elő.

Kosztolányi: társadalmi értékrend: úr-szolga viszony, Vízék és Anna, mint cseléd lány viszonya, alárendeltség, megalázás, kihasználás jellemzi. Anna teljesen ki van szolgáltatva ennek a léthelyzetnek, meg kell feleljen a család elvárásainak, ki kell állnia a próbákat, folyamatosan bizonyítania kell becsületét, tisztességét. Jacsi úr megalázó, erkölcstelen közeledése ellentétben áll Anna erkölcsösségével, Jancsi kihasználja a helyzetet, míg Anna mély érzelmeket táplál a fiatal úr iránt. Morális értékrend: a hűség – hűtlenség ellentéte, amely a Vízék házasságában érhető tetten, a tisztelet és kihasználás, megalázás, amely Anna és az urak viszonyában érhető tetten, empátia / megértés – gépies kihasználás: Moviszter magatartása Anna iránt – a társadalom ítélkezése Anna tette fölött.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,
részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,
részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,
kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása, logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalomhasználat

5 pont

Összefüggő szöveg, a feladatsor által közvetített értelmezési szempontokhoz való igazodás/ezeknek egyéni szempontokkal való kiegészítése, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása 5 pont,

összefüggő szöveg, a feladatsor által közvetített értelmezési szempontokhoz való igazodás/ezeknek egyéni szempontokkal való kiegészítése, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, az értekezés tartalmi és formai jegyeinek részleges betartása 4 pont,

helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 3 pont,
helyenként töredezett gondolatmenet, *helytelen* fogalomhasználat 2 pont,
töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat,
kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Helyesírás

5 pont

Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.